

MÁRKUSZÍNHÁZ
EGY BÁBSZÍNHÁZ

MÁRKUSZÍNHÁZ

2021-ES ÉVAD BESZÁMOLÓ

A pandémia hosszú csendje után lassan, de az év második felétől újra indulhatott a színház.

Nyár elején nyitottuk újra kapuit rendezvényeinknek, a **Múzeumok Éjszakája** programsorozatban bemutattuk a TholpavaKoothu **interaktív kiállításunkat**. Megismerkedhettek a látogatók az indiai szakrális árnyjáték történetével, ízeltőt kaptak a játékot kísérő tradicionális keralai zenéből, s a bábkészítő workshopon elkészíthették saját árnyfiguráikat az érdeklődők, amit a kókuszmeccsesekkel megvilágított installációkon ki is próbálhattak. A kiállítási anyag, melyet bemutattunk egy különleges, tradicionális **12 generáción átívelő, ma is aktívan működő családi bábszínház** gyűjteményéből való, Keralából. Tanulmányutunk során került a színház tulajdonába. A **tol-pava-koothu** összetett szó, jelentése: **bőr-báb-játék**, egy tradicionális, rituális művészeti forma, amit Bhadrakali istennő templomában játszanak éjszakánként. A bábok apró jeleneteken keresztül mesélnek az indiai mitológia világából...

Néhány nyári vendégjáték, fellépés után az őszi kezdet sok feladatot hozott. A szunnyadó közönség újraszervezése nem volt egyszerű, és nagy marketing munkát igényelt.

Október elején, a Zsolnay Fényfesztivál négy éjszakáján *Fényre nyíló Árnyak* címmel szabadtéri árny-báb-installációt mutattunk be a közönségnek. Az éjszakák folyamán meglevenedtek az árnytradíció nagyjai, kivetültek az indiai, indonéz, török és a kínai árnyjátékok híres karakterei, melyeket az érdeklődők végigvihettek fénylabirintusunkban, ahol az árny-játék technikájával, és tradíciójával ismerkedhettek meg.

Októberben Sepsiszentgyörgyre (RO) utazott a társulat, ahol (a *Szent György és a Sárkány* utcaszínházi projekt, és a *Halhatatlanságra vágyó királyfi* előadások után) **Szent György vitéz** legendájának feldolgozásával ismét bábszínházi előadás született koprodukcióban a Cimborák Bábszínházzal. A bemutató időpontja: November 5.

MÁRKUSZÍNHÁZ

EGY BÁBSZÍNHÁZ

FOLYTATTUK A VASÁRNAPI MESE SZÍN ELŐADÁSSOROZATOT

Ahogy azt közönségünk már megszokhatta, minden hónap egy vasárnapján **Vasárnapi Mese Szín**be hívtuk a gyermekeket, szüleiket, s nagyszüleiket egyaránt. Az első félévben: **Szeptemberben** *Laci királyfi* történetére, **Októberben** az *Egyszer voltam...* előadásunk rebemutatójára, **Novemberben** *Vitéz László* malomudvarába, **Decemberben** *Betlehemi történet* című előadásunkra.

VENDÉGJÁTÉK

Vendégjátékra utaztunk a határon túlra, Romániába, a Kovászna megyében megrendezésre kerülő Mesélő Háromszék című rendezvénysorozatra, ahol bemutattuk Az égigérő fa és a Laci királyfi című előadásainkat.

A magyarországi állami Bábszínházak meghívására: Kövér Béla Bábszínház – Szeged, BábSzínTér - Kaposvár, Napsugár Bábszínház – Békéscsaba, Vojtina Bábszínház- Debrecen - vendégjátékokat tartottunk: A repülés története, a Vesztegzár a Grand Hotelben, Vitéz László című előadásainkat mutattuk be a helyi közönségnek.

Tájéloadásaink folyamatosak. Nem csak a régióban, hanem távolabbi megyékből is érkeztek felkérések. Győr-Sopron megyétől Hajdú-Bihar megyéig. Az elmúlt évben több mint 20 ezer kilmétert utazott a színház. Ez elmaradt a pandémia előtti időszakhoz képest, ami átlagban közel 40 ezer kilométer volt.

BABA NAP - BABA HOLD címmel minifesztivált indítottunk a legfiatalabb nézők megszólításával.

November harmadik hétvégén a legkisebbeket (0-4 éves korig) hívtuk játékba Bogárdi Alízzal, a **BabaNap-BabaHold Fesztiválra**. Családias hangulatú, a magyar néphagyomány kincseit és a kortárs, gyermekeknek szóló irodalmat egyaránt alkalmazó, vizualitásukban színes palettát felmutató előadásokon vehetett részt a közönség.

MÁRKUSZÍNHÁZ

EGY BÁBSZÍNHÁZ

Decemberben megnyitottuk a MIKULÁS SZOBÁJA című interaktív kiállításunkat.

2014. óta a **Mikulás** minden decemberben beköltözik a MárkusZínházba. Ebben az évadban November 26-án érkezett az erős, hideg Északi-széllel, s Nálunk vendégeskedett három héten át...Az interaktív tárlatvezetésekben gyermekek, csoportok, családok vettek részt. <http://www.markuszin haz.hu/a-mikulas-szobaja/>

LÁZÁR ERVIN PROGRAM

Három előadásunkkal csatlakoztunk a Lázár Ervin Programhoz, ami sok játék lehetőséget hozott az évadban. Eddig 17 előadást tarthattunk, 1090 gyermeknek, akik Az égigérő fa, és a Laci királyfi előadásainkat láthatták.

“ÁRNYÉKNAK ÁRNYA – AZ INDONÉZ WAYANG KULIT JÁTÉK TÖRTÉNETE” C. KILÁLLÍTÁS

A Pécsi Tudományegyetemmel az Indonéz Nagykövetséggel és Dus Polett színháztörténész, dalanggal együttműködve nyitottuk meg a wayang kiállítást, mely a tradicionális kultúrában gyökerezik, de a mai napig élő hagyománya az indonéz műveltségnek. A kiállítás finisszázsaként Dus Polett tartott bábtörténeti előadást, a wayang kulitról. Látogatók száma 300 fő, nagyrésze Péccsett tanuló külföldi egyetemista hallgató, Távol-Kelet-ről.

ÚJ ELŐADÁS: HA SZENT GYÖRGY LEHETNÉK...

Szinopszis:

Az előadásban egy drága, vándorló társulat rátalál a közönségre, és úgy érzi, hogy történetei közül olyant mesél, ami a lelket felemeli – szerelemmel, felszabadító hőssel, harccal és minden más fűszerezéssel.

A Szent György legendáját feldolgozó játék alatt a történet önmagát kezdi írni, és a kompánia ráébred, hogy a sárkány legyőzése során önmaga hitetlenségével is meg kell küzdenie. Hiszen a szörnyű pikkelyes fertelmesség már-már tiszta lelküket is rabul ejtette.

MÁRKUSZÍNHÁZ

EGY BÁBSZÍNHÁZ

Az előadás az őskeresztény **legenda történetét** bontja ki: Kappadókia híres vitézének birodalma halála után a fiára, Györgyre szállott, aki lóháton Lybia tartományába sietett, legyőzni a pusztító dohos lehelletű sárkányt, a poshadt tó urát. Ezzel megmentette Sylena városát, és a pogány király lányát. A küzdelemben György vitéz a királylány segítségét kérte és kapta, de a város népének is segítenie kellett: az embereknek át kellett változniuk, kereszténnyé kellett lenniük. A győzelem után a város nagy, szent Egyházat rakatott Szűz Máriának, és Szent Györgynek. Oltára alól élő kútforrás, minden betegség gyógyító vize. Szent György avagy a Nap Vitéz története **jelen van az európai hagyományokban**, népmesékben és legendáriumokban is.

A Szent György legendának feldolgozása a tervek szerint látványos, **utcaszínházi** formában valósult volna meg, **bábokkal, táblaképekkel**. A pandémia hozta rendeletek és szabályzók azonban az utcáról színházi térbe szorították a próbafolyamatot és az előadás játszhatóságát is. Az utcai gyülekezés tiltva volt, a színházakban viszont korlátozott számú néző előtt volt lehetőség előadásokat bemutatni. Fontos szempont volt a játszhatóság lehetősége, így igazítottunk a rendezői koncepción. A létrejött előadás azonban szükség szerint konfigurálható a későbbiekben szabadtéri előadássá is.

A történet **három síkon**, szimultán, de egymás utáni lineáritásban mutatja a történetet. Az előadás egy pontján a cselekmények és a szereplők **összeérnek**, és a mesékre jellemző végkifejlet megtörténik.

A három sík tulajdonképpen három genezis történet :

Képek a **sárkány életéből**. *Egyszer volt egy rettenetes nagy erejű és méretű sárkány*, aki kicsinek született egy tenyérnyi tojásból. Addig etették félelmekkel, elvárásokkal, szeretetlenséggel, irigységgel, hogy észrevétlenül óriássá növekedett. **A sárkány** - A kezdet és a vég kozmikus eseményeinek szereplője. A legellentétesebb princípiumokat egyesíti: az alvilági (KÍGYÓ) és az égi (MADÁR), a sötétség és a fény, a FÖLD és az ÉG jegyeit. A SÁRKÁNY az ember előtt rejtett dolgok, kincsek, varázseszközök őre. Csak ő tudhatja a kezdet előtti és a vég utáni titkokat. Szerepe: elpusztítani azt, aki beavatatlanul, méltatlanul akar átjutni rajta.

A felszabadító hős

*Egyszer volt egy rettentő erejű és hatalmú **Szent György** lovag*

MÁRKUSZÍNHÁZ

EGY BÁBSZÍNHÁZ

A György legendárium bemutatása: György születése és "növekedés története". A vitézi lét és a vándorlás évei. Szent György életrajzi leírása mesei archetípust idéz. Előkelő család, atyja híres vitéz a császári seregben. Hárman vannak testvérek, György a legkisebb. Neveltetése során hamar megmutatkozik vitézi kézsége, és nem mindennapos adottságai.

Szent György, mesénk főhőse- azt az aspektust képviseli, ami a változást, a **megújulást**, az elfogadást az áldozatkézséget és összefogást hordozza, mely a **felemelkedésnek** egyetlen útja. Marsikus minőség. Attribútuma: kard, pajzs, farkas. Vajon a szentgyörgység mindenkiben benne lakozik? Ha igen, akkor milyen életút és cselekedetek, lényegi elhatározások, szellemi tanítások szükségesek ahhoz, hogy a heroikus úton Gyuriból György, Györgyből pedig Grál lovag legyen?

A királyság avagy a város és lakói. Egyszer volt egy hatalmas birodalom, ahol valaha harmónikus egyensúlyi állapot, béke, és elégedettség volt, ahol megszülethetett a királylányi minőség is.

A birodalomban azonban megborult a rend. Óriási az értékvesztés, a király **vesztett pozícióba** került, nem képes gyakorolni a hatalmat. Nem tudja megvédeni a rá bízott birodalmat. Sőt, nincs már senki, aki felvállalja a küzdelmet a fenevaddal. Pedig a harc elkerülésével nem születhet meg a harmónia. Már az egész várost bekebelezte a sárkány gerjesztette **félelem**. Ott él az emberek szívében. A legféltettebb minőség, a királylány is áldozattá válhat.

Rendezői koncepció

A legenda mesélői egy színi társulat tagjai, akik, mint minden idők hirtívői – a színház tanuságtételével tanulságképpen a mai kor közönsége számára meséli el a történetet.

Egy épített központi színpad dramaturgiai fókuszpont az előadásban. Színpad a színpadon, színház a színházban. És éppen ez ad lehetőséget majd az utcaszínházi változat kivitelezéséhez is.

Az épített színpad a történetet szükségszerűen generáló tér. Az előadás elején elrejtji a közönséget váró színészeket. Innen bújnak elő, és lelkesen mesélik Szent György

MÁRKUSZÍNHÁZ

EGY BÁBSZÍNHÁZ

legendáját olykor illusztratív módon, máskor teljes beleéléssel. Itt tűnnek el és jönnek elő a történet főhősei: sárkány, a sárkány serege – a veretlen sereg, királylány, óriás. És itt történik a végső küzdelem, a sárkány legyőzése, és innen indul az új élet is a megszabadított birodalomban. A színpad körüli térben játszódó események kiegészítik a fő vonalat. Párhuzamosan látjuk a társulat tagjainak egymáshoz kötődő viszonyait, megismerhetjük véleményüket és viszonyulásukat a helyzetekhez, a szereplőkhöz. Itt történik a szereplők bemutatása és az égiek beavatkozásának lehetőségét is ez a tér biztosítja.

Az előadás túlmutat a szentgyörgyi legendán. Mesei elemekkel bővül. Úgy tekintünk Györgyre, mint egy cselekvő népmesei hősré, aki mögött ott áll az isteni gondviselés. Predesztinációja a hősiesség: születésekor angyali üdvözet fogadja, Mihály arkangyal érkezik. Ajándékot nyújt át, egy kardot, mellyel a világot kell felfényesítenie. Történetünk megmutatja, hogyan küzd meg a sárkány veretlen seregével. Hogyan szerzi vissza a Napot és a Holdat az óriástól, hogy megmeneküljön a világ az örök sötétségtől. S végül, hogyan válik felszabadítóvá a sárkány legyőzésével, ezzel teljesítve küldetését.

György és a sárkány küzdelme élőképekkel történik, melyeket folyamatosan legördülő és felfutó függöny valamint érzellemmel töltött narrációk választanak el egymástól. Itt van alkalma a nézőnek az interaktivitásra. Beleszólhat, véleményt nyilváníthat, mely még esetleg befolyásolhatja az előadás végkimenetelét is.

A díszlet és bábelemek változatossága követi a cselekmény igényeit. Szükség szerint változik. A város lakók janus arcúak. Maszkok mögé bújnak, rejtőzködnek. Félelmeik irányítják őket. Sárkány óriásbábként kapott alakot, méretével és sajátos mozgásával jelezve nagyságát és mindent uralni vágyó szándékát. Szolgája, az Óriás maszkos játékkal mutatkozik. Torzított, nagyított antropomorf jellegű fej, melyet a színész-játékos saját fejére húzva használ. A sárkány növekedéstörténetét tárgyanimáció teszi plasztikussá. György, mint főhős, és Gyöngyvirág királylány a színpadon marionett formában kelnek életre. Jelzve determinált pozíciójukat. Zsinórjai összekötik mozgatójával, aki az isteni akarat közvetítője. Úgy cselekedtetni a hőst, ahogyan a sorsukban "írva vagyunk". Gyakran használ az előadás jelzéseket egy-egy szerep élő játékban való megmutatására pl.: királylány szülei, angyal, György csecsemő korában, György szülei stb. György lova - az élőjátékos genesis részben - a kuchi horse dance bábos lovait idézi

MÁRKUSZÍNHÁZ

EGY BÁBSZÍNHÁZ

meg. Látványos eleme lett az előadásnak, ahogy a főhős megszelídíti és rajta lovagolva harcol az ellenséggel.

Az előadás zenéje egy organikusan épülő egység, aminek bizonyos elemeit a szövegek ritmikája határoz meg. Alapvetően énekmondás, amihez modern zenei harmóniak kapcsolódnak. Segítik a nézők bevonását a színpadi térbe időbe és a történetbe. A szituációk zenei effektjei megerősítik és támogatják a teljes átérzést a színész, a játék és a nézők számára is. Az elhangzó dalokban a szereplők karakterén szólalnak meg a színészek, ezzel erősítik a dalszövegek ritmikáját is.

Hangszerelés: ütőhangszerek, bőgő, ud, hegedű, harmonika, fender rhodes, fuvola

Az előadás 6 éves kortól ajánlott.

Az előadás időtartama: 55 perc

Alkotók: Az előadás a sepsiszentgyörgyi Cimborák Bábszínházzal közös koprodukcióban készült.

Játsszák: Daróczi Klarissza, Gecse Noémi, Nagy Lázár József, Páll Gecse Ákos, Sánta Yvette

Zeneszerző: Pilári Áron - Újvári Gábor-Díjas

Dramaturg: Prezsmer Boglárka, Vajda Zsuzsanna

Díszlettervező, maszk-, báb- és kellékek: Pilári Gábor, Blattner Géza-díjas művész
Néder Janka, Néder Norbert

Rendező: Vajda Zsuzsanna - Blattner Géza-díjas művész

AZ ÉVADBAN MEGTARTOTT ELŐADÁSOK SZÁMA:

2021. Március 1. - 2022. február 28-ig

Előadásszám:	149 előadás
Nézőszám:	10392 fő
Ebből saját játszóhelyen tartott előadások száma:	42 előadás
Egyéb rendezvényeink látogatottsága:	4195 fő